Załącznik
do uchwały nr .....
Rady Powiatu w Pile
z dnia ..... 2023 r.

URZĄD PRACY
Powiatowy Urząd Pracy w Pile
aleja Niepodległości 24
64-920 Piła
pila.praca.gov.pl

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie pilskim na lata 2023-2032

Spis treści

Spis treści 2

Wstęp 3

1. Analiza społeczno-gospodarcza powiatu pilskiego w latach 2016 - 2022 4

1.1. Ogólna charakterystyka geograficzna powiatu 4

1.2. Demografia 5

1.3. Edukacja 10

1.4. Gospodarka 17

2. Analiza bezrobocia w powiecie pilskim w latach 2016-2022 26

2.1 Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych 26

2.2 Struktura bezrobotnych 28

2.3 Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy 31

3. Prognoza zmian demograficznych 32

4. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy 34

5. Misja Powiatowego Urzędu Pracy 36

6. Wizja lokalnego rynku pracy 37

7. Założenia Programu 38

8. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów 40

9. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi 48

Spis rysunków 52

Spis tabel 53

Wstęp

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy jest dokumentem długookresowym, który poprzez wyznaczenie działań priorytetowych pozwala na usystematyzowanie i ukierunkowanie podejmowanych działań mających na celu rozwój i promocję zatrudnienia przy uwzględnieniu różnych płaszczyzn oraz zależności, które wzajemnie się ze sobą ścierają.

Opracowanie programu stanowi wykonanie założeń art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy [Dz.U. z 2023r. poz. 735 z późn. zm.], zgodnie z którym samorząd powiatu opracowuje i realizuje program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiący część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Prezentowany dokument składa się z dokonanej analizy społeczno-gospodarczej powiatu pilskiego na podstawie danych pozyskanych, m. in. Z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Pile.

Przedstawia również prognozę zmian demograficznych do 2032 roku, która stanowi cenne źródło informacji dla wyznaczania interwencji publicznych oraz wdrażania odpowiednich programów w celu ograniczania negatywnych procesów społeczno-gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na rozwój powiatu pilskiego.

W Programie zaprezentowano także misję Powiatowego Urzędu Pracy oraz wizję lokalnego rynku pracy, a także założenia Programu (cele i zadania) oraz mierniki monitorowania stopnia realizacji założeń wraz ze źródłami jego finansowania. Dokonano analizy SWOT lokalnego rynku pracy, zweryfikowano mocne i słabe strony oraz na ich podstawie wskazano szanse i zagrożenia, z jakimi może się spotkać lokalny rynek pracy w powiecie pilskim.

Niniejszy Program stanowi dokument mający na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy, co możliwe będzie poprzez efektywne i skuteczne wdrażanie zaprezentowanych założeń.

1. Analiza społeczno-gospodarcza powiatu pilskiego w latach 2016 - 2022

1.1. Ogólna charakterystyka geograficzna powiatu

Powiat pilski leży w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Wschodnia granica powiatu stanowi fragment granicy województwa wielkopolskiego. Sąsiaduje z powiatami: od północy: złotowskim, od północnego – zachodu: wałeckim - woj. zachodniopomorskie, od wschodu: sępoleńskim i nakielskim – woj. kujawsko pomorskie, od południa: wągrowieckim, chodzieskim, czarnkowsko-trzcianeckim.

W skład powiatu pilskiego wchodzą: gmina miejska Piła, gminy miejsko – wiejskie: Kaczory, Łobżenica, Miasteczko Krajeńskie, Ujście, Wyrzysk, Wysoka, gminy wiejskie: Białośliwie i Szydłowo.

Lasy w powiecie pilskim zajmują 37 378,15 ha (wg danych GUS z 2020 roku). Lesistość w powiecie (28,8%) jest wyższa od lesistości w województwie wielkopolskim (25,8%), a mniejsza niż w kraju (29,6%).

Powiat pilski w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci. W powiecie występują jeziora, szczególnie w okolicach Piły oraz na terenie gmin: Szydłowo, Kaczory oraz Łobżenica. Głównymi rzekami są Noteć oraz Gwda.

Rysunek 1. Gminy wchodzące w skład powiatu pilskiego

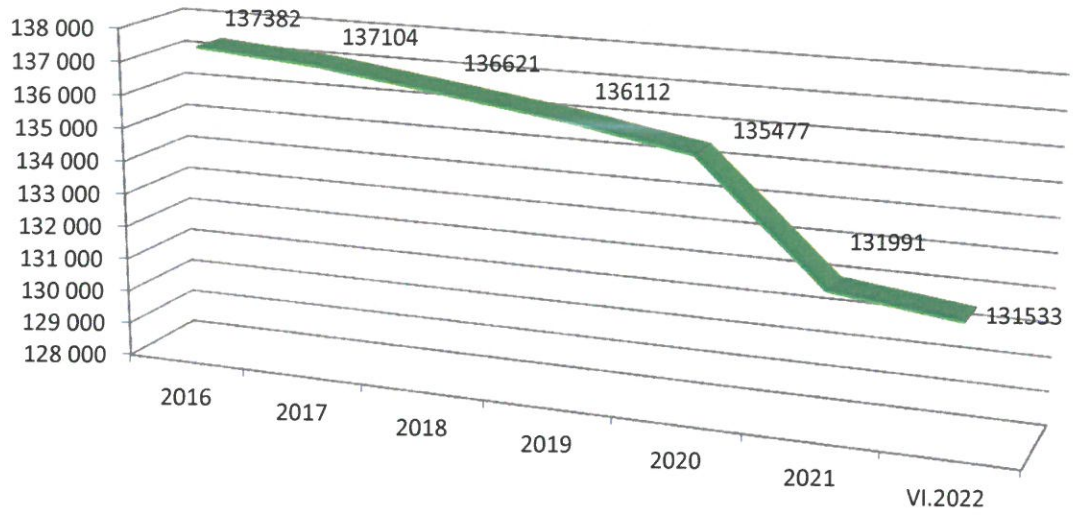

Źródło: www.gminy.pl

1.2. Demografia

W latach 2016 – czerwiec 2022r. zauważalny był spadek liczby mieszkańców powiatu pilskiego, w tym największy w 2021 roku (o 3 486 osób), co mogło być skutkiem pandemii COVID-19. Na koniec czerwca 2022 roku powiat zamieszkiwały 131 533 osoby, z czego 51,2% stanowiły kobiety. W roku 2016 liczba ludności wynosiła 137 382, zatem zauważyć można jej spadek o 5 849 osób na przestrzeni wskazanego okresu.

Rysunek 2. Liczba ludności powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2016 – czerwiec 2022 (wg stanu na 31 grudnia lat 2016-2021 i 30 czerwca 2022 roku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie najwięcej mieszkańców powiatu pilskiego zamieszkiwało gminę miejską Piła. Na koniec czerwca 2022 roku mieszkańcy tej gminy stanowili 53,9% ogółu mieszkańców powiatu. W tym samym roku najmniejszy udział w liczbie ludności mieli mieszkańcy Miasteczka Krajeńskiego (2,3%) i Białośliwia (3,5%).

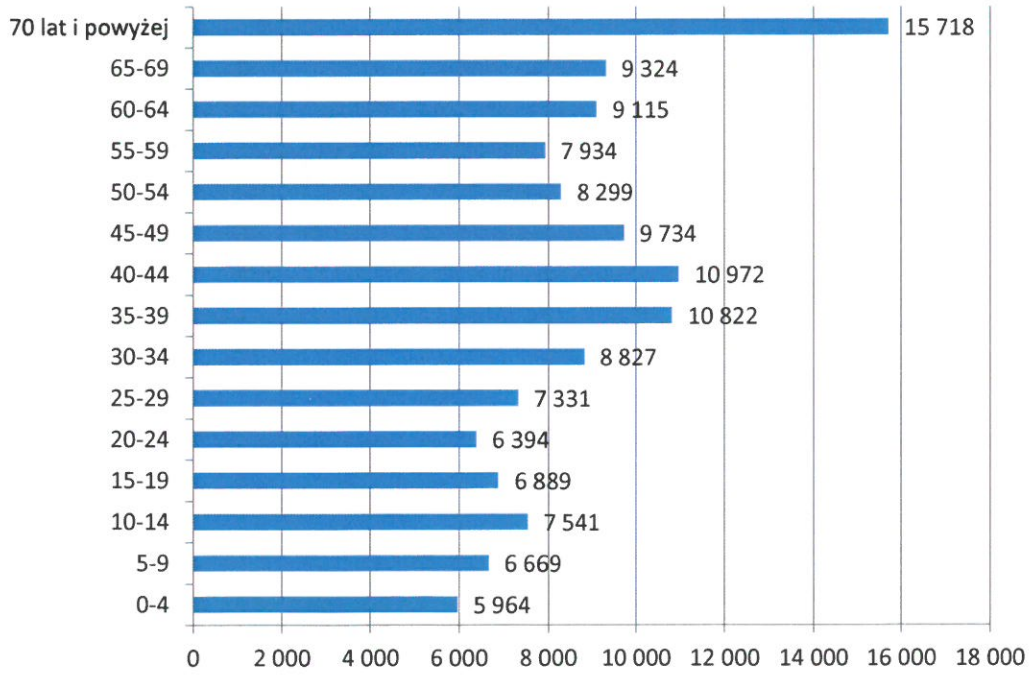
Tabela 1. Ludność jednostek administracyjnych powiatu pilskiego wg stanu na 30 czerwca 2022 roku

Typ jednostki	Nazwa jednostki	Liczba ludności	Udział w ogóle ludności powiatu (w %)
Gmina miejska	Piła	70 861	53,9
Gmina wiejska	Białośliwie	4 555	3,5
	Szydłowo	9 503	7,2
Gmina miejsko-wiejska	Kaczory	7 475	5,7
	Miasteczko Krajeńskie	3 003	2,3
	Łobżenica	9 108	6,9
	Ujście	7 644	5,8
	Wyrzysk	13 221	10,0
	Wysoka	6 163	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec czerwca 2022 roku najliczniejszą grupę mieszkańców powiatu stanowiły osoby powyżej 70 roku życia (11,9%). Liczne były także grupy osób w wieku 35-39 lat (8,2%), 40-44 lata (8,3%) i 45-49 lat (7,4%). Z kolei najmniej było osób w wieku 0-4 lata (4,5%) i 20-24 lata (4,9%).

Rysunek 3. Liczba ludności według grup wieku (stan na 30.06.2022r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W Polsce od 2016 roku utrzymuje się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Ujemny przyrost naturalny pozostanie cechą zmian ludnościowych w przyszłości. Kraje regionu Europy Środkowo-Wschodniej, obecnie zaliczane do relatywnie młodych demograficznie, za 30 lat będą miały jedne z najstarszych społeczeństw na świecie.

Kierunek zmian jest nieodwracalny, determinują go przekształcenia struktury wieku wynikające z przeszłych zmian płodności i umieralności, takich jak spadek liczby kobiet w wieku rozrodczym oraz rosnąca liczba osób starszych w populacji.

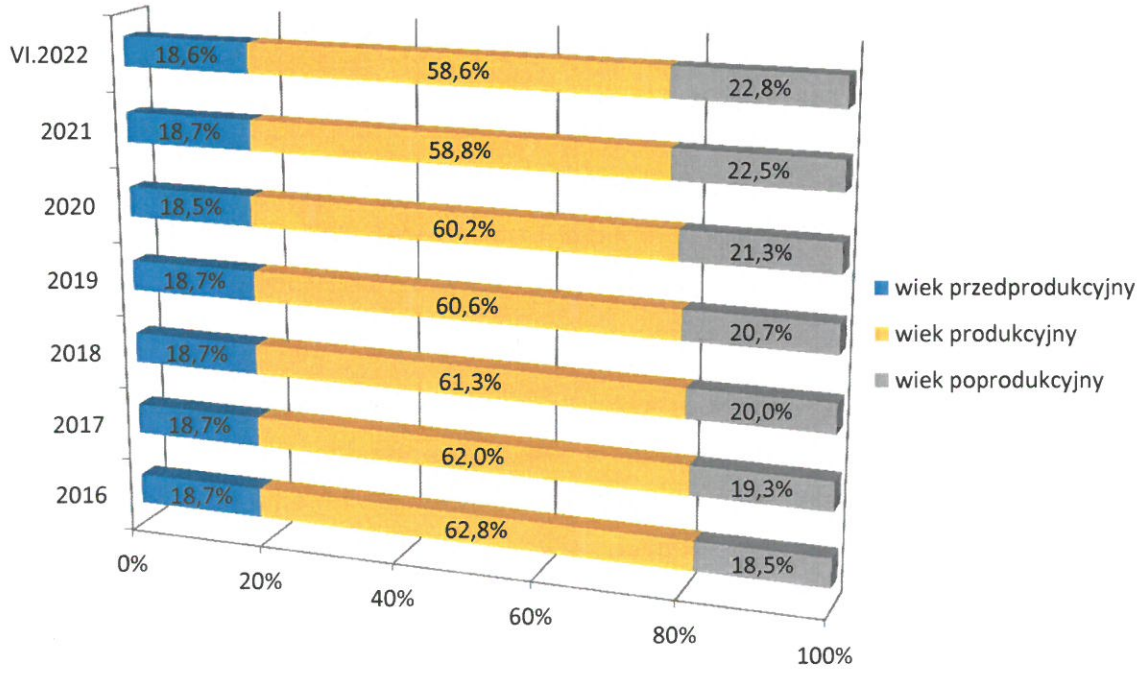
Procesy starzenia się zachodzące w polskim społeczeństwie objawiają się, m.in. zmniejszającym się odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym, rosnącym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym (wskutek odchodzenia na emeryturę licznych roczników wyżu demograficznego oraz dłuższego trwania życia). Te same zjawiska można dostrzec wśród mieszkańców powiatu pilskiego.

Na koniec czerwca 2022 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 58,6% mieszkańców powiatu. Począwszy od roku 2016 dostrzegalny był stopniowy spadek liczby ludności w tej grupie.

W omawianym okresie odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na poziomie 18,7%. Wyjątek stanowi rok 2020, w którym odsetek ten wynosił 18,5% oraz koniec czerwca 2022 roku – 18,6%.

Wzrastał natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym z 18,5% w 2016 roku do 22,8% na koniec czerwca 2022 roku (o 4,3 pkt proc.)

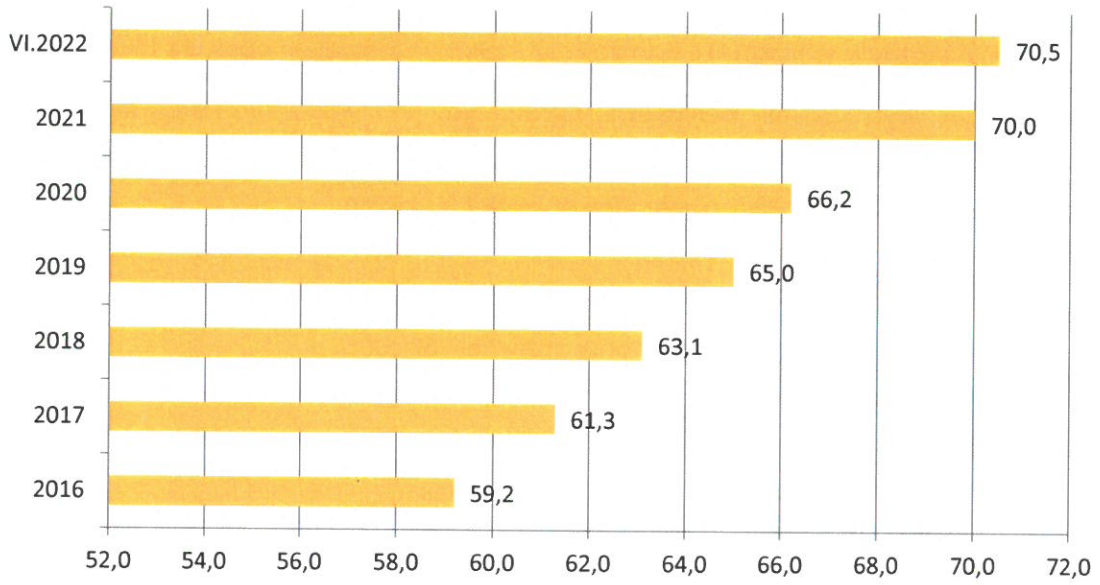
Rysunek 4. Ekonomiczne grupy wieku w powiecie pilskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany w strukturze ludności powiatu nakreśla również wskaźnik obciążenia demograficznego, który odnosi się do liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jego wartość na przestrzeni lat 2016 – VI.2022 wzrosła w powiecie pilskim z 59,2 do 70,5 osób.

Rysunek 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2016 – czerwiec 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Czynnikami mającymi wpływ na spadek lub przyrost ludności są, m.in. migracje na pobyt stały. Analizie poddano liczbę wymeldowań mieszkańców powiatu pilskiego do innych powiatów oraz zameldowań osób z innych powiatów. Na przestrzeni lat 2017-2019 zauważalny był wzrost liczby wymeldowań. Dopiero w 2020 i 2021 roku liczba wymeldowań spadła i była niższa aniżeli w 2016 roku.

W latach 2016 – czerwiec 2022 więcej osób się wymeldowywało aniżeli zameldowywało na pobyt stały w powiecie pilskim. Saldo migracji w roku 2016 wynosiło minus 312 osób, a w roku 2019 aż minus 589. W roku 2020, 2021 oraz I półroczu 2022 r., w związku ze spadkiem liczby wymeldowań, saldo migracji wynosiło odpowiednio: minus 240 osób, minus 270 osób i minus 144 osoby.

Tabela 2. Migracje międzypowiatowe wg ekonomicznych grup wieku w latach 2016 – czerwiec 2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	VI.2022
Zameldowania z innych powiatów	1 271	1 183	1 252	1 229	1 230	1 213	680
Wymeldowania do innych powiatów	1 583	1 516	1 668	1 818	1 470	1483	824

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

1.3. Edukacja

W 2022 roku na terenie powiatu pilskiego mury 12 liceów ogólnokształcących, 8 techników, 8 branżowych szkół I i II stopnia oraz 7 szkół policealnych opuściło 1.951 uczniów.

Najczęściej wybieranymi kierunkami kształcenia, w tym zawodami deficytowymi (zaznaczonymi kolorem zielonym) i nadwyżkowymi (zaznaczonymi kolorem czerwonym) w szkołach ponadpodstawowych przez w/w absolwentów były:

- technik informatyk – 145 osób,
- mechanik pojazdów samochodowych - 73 osoby,
- technik żywienia i usług gastronomicznych – 59 osób,
- technik logistyk - 57 osób,
- fryzjer - 57 osób,
- kucharz – 53 osoby,
- florysta – 43 osoby,
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy – 38 osób,
- elektryk – 36 osób,
- technik ekonomista - 33 osoby,
- technik obsługi turystycznej – 32 osoby,
- sprzedawca – 32 osoby,
- technik organizacji reklamy - 31 osób,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie – 30 osób,
- technik mechatronik – 26 osób,
- opiekun medyczny - 26 osób,
- technik budownictwa - 25 osób,
- asystentka stomatologiczna – 24 osoby,
- technik pojazdów samochodowych – 23 osoby,
- technik administracji - 23 osoby,
- technik usług kosmetycznych - 21 osób,
- cukiernik – 21 osób,
- technik architektury krajobrazu - 20 osób,
- technik renowacji elementów architektury – 19 osób,
- technik rolnik – 17 osób,
- technik elektryk – 17 osób,
- magazynier – logistyk – 16 osób,
- technik grafiki i poligrafii cyfrowej – 15 osób,
- technik masażysta – 14 osób,
- stolarz – 14 osób,

- technik usług fryzjerskich – 13 osób,
- technik hotelarstwa – 13 osób,
- technik weterynarii – 12 osób,
- opiekunka dziecięca – 12 osób,
- technik geodeta – 11 osób,
- monter sieci i instalacji sanitarnych – 10 osób,
- mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 10 osób.

Wśród zawodów deficytowych występujących w powiecie pilskim - w których absolwenci/tki nie powinni mieć trudności ze znalezieniem zatrudnienia, gdyż zapotrzebowanie pracodawców jest duże, a podaż pracowników niewielka – wpisuje się 15 kierunków kształcenia, z 37 najczęściej wybieranych przez absolwentów/tki. Natomiast widniejące w powiecie pilskim zawody nadwyżkowe - w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 4 z nich to kierunki kształcenia ukończone przez absolwentów/tki, tj. technik budownictwa, technik architektury krajobrazu, technik renowacji elementów architektury oraz technik geodeta[1].

W latach 2016-2022 największą popularnością niezmiennie cieszyły się licea ogólnokształcące. W 2022 roku – 783 absolwentów ukończyło te szkoły. Z kolei na szczególną uwagę zasługują absolwenci branżowych szkół I i II stopnia - 396 osób. W 2022 roku ukończyło te szkoły o 65,0% osób więcej w stosunku do 2016 roku. Spadek liczby absolwentów na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano w szkołach policealnych – o 50,9%.

Tabela 3. Absolwenci szkół (bez specjalnych i artystycznych) w powiecie pilskim w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
Zasadnicze szkoły zawodowe/Branżowe szkoły I i II stopnia	240	219	228	215	191	218	396	65,0%
Licea ogólnokształcące	716	782	723	702	683	774	783	9,4%
Technika	534	493	468	361	432	461	562	5,2%
Szkoły policealne	428	407	273	247	250	225	210	-50,9%
Ogółem	1918	1901	1692	1525	1556	1678	1951	1,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu dotyczących oceny sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego

[1] Źródło: Absolwenci rocznik 2021/2022 Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Na terenie powiatu pilskiego funkcjonują również liczne ośrodki szkolenia pozaszkolnego. Należą do nich, m.in.:

- **Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia w Pile**

  Zakład Doskonalenia Zawodowego jest stowarzyszeniem oświatowym, organizacją pozarządową. Podstawowym celem statusowym ZDZ jest wspomaganie realizacji programu edukacji narodowej w zakresie oświaty w formach pozaszkolnych i szkolnych.

  ZDZ oferuje szkolenia z branży budowlano-instalacyjnej, metalowej, transportowo-logistyczno-magazynowej, sprzedażowo-handlowej, usługowej, medyczno-opiekuńczej, oświatowej, informatyczno - telekomunikacyjnej i BHP[2];

- **Uniwersytet Oświatowy Lubomir Zworecki w Pile**

  Uniwersytet Oświatowy to ośrodek szkoleniowy działający na rynku usług szkoleniowych od 1991 r. Placówka prowadzi doskonalenie i dokształcanie dorosłych w formach pozaszkolnych (kursy umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych). Realizowane formy umożliwiają osobom dorosłym (zarówno pracującym, jak i pozostającym bez pracy) zdobywanie, poszerzanie, odnawianie lub zmianę kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych.
  UO oferuje, m.in. następujące szkolenia: spawanie, obsługa maszyn i urządzeń technicznych, wózki podnośnikowe, BHP, p.poż, elektro-energetyczne, operator dźwigów, operator podestów, operator suwnic, operator wciągników i wciągarek, operator żurawi, konserwator urządzeń, operator traka, kurs pedagogiczny, pierwsza pomoc przedmedyczna[3];

- **Centrum Edukacji i Zarządzania Korporacja „Romaniszyn" Sp. z o.o. w Pile**

  Centrum Edukacji i Zarządzania Korporacja „Romaniszyn" Sp. z o.o. jest firmą szkoleniowo-doradczą z ponad 30-letnią tradycją. Firma powstała w 1989 roku, w trudnych warunkach przekształceń systemowych i ustrojowych – jako jedna z pierwszych firm szkoleniowych w Polsce.

  Aktualnie Korporacja „Romaniszyn" Sp. z o.o. pochwalić się może znacznymi, w tak konkurencyjnym otoczeniu firm szkoleniowych, osiągnięciami:

[2] https://zdz.pila.pl
[3] https://uo.edu.pl

- zajmuje czołowe miejsce w rankingu firm szkoleniowych wg wydawnictwa „Book of Lists", wśród kilku tysięcy firm szkoleniowych w kraju,
- ponad 350 tysięcy przeszkolonych osób.

Instytucja szkoleniowa oferuje, m.in. szkolenia: z zakresu BHP i p.poż., archiwizacji, sprzedaży, obsługi klienta i usługi doradztwa w aspekcie zarządzania oraz jakości ISO (w tym HACCP), menedżerskie[4];

- **Powiatowe Centrum Edukacji w Pile**

Powiatowe Centrum Edukacji w Pile jest placówką publiczną. Centrum prowadzi działalność oświatową od 1998 roku, powstało na bazie warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Pile. Centrum przechodziło wiele zmian organizacyjnych. Aktualnie w skład Powiatowego Centrum Edukacji w Pile wchodzą: Centrum Kształcenia Zawodowego w Pile, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pile.

W swojej ofercie posiada, m.in. następujące kwalifikacyjne kursy zawodowe:

- montaż i obsługa maszyn i urządzeń,
- obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych,
- organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych,
- użytkowanie obrabiarek skrawających,
- wykonywanie i naprawa elementów maszyn, urządzeń i narzędzi,
- organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń,
- montaż, uruchamianie i konserwacja urządzeń i systemów mechatronicznych,
- montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych[5];

- **Ośrodek Szkolenia Kierowców „Kazimierz Luberski" w Nowej Wsi Ujskiej**

Ośrodek Szkolenia Kierowców "Kazimierz Luberski" jest firmą, która swoją działalność prowadzi od 1991 r. Szkoli kandydatów na kierowców ubiegających się o prawo jazdy kategorii: A, B, B+E, C, C+E, D, T. Oferuje także szereg szkoleń dla kierowców zawodowych, w tym:

- kwalifikacja wstępna,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona,
- szkolenie okresowe[6];

[4] https://romaniszyn.com.pl
[5] https://pce.pila.pl
[6] https://luberski.com.pl

- **Centrum Szkoleń „Perfect" Ewa Furmanek w Pile**

  Centrum Szkoleń Perfect powstało w 2002 roku.

  Specjalizuje się w szkoleniach z zakresu prawa jazdy, kwalifikacji wstępnej, kursów ADR[7];

- **Centrum Kompetencji Zawodowych Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Transportu Drogowego Sp. z o.o.**

  Centrum Kompetencji Zawodowych Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Transportu Drogowego Sp. z o.o. powstało na filarach Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Transportu Drogowego, który działalność szkoleniową prowadził od 2006 roku. Centrum posiada ośrodki szkolenia zlokalizowane na terenie całego kraju. W ośrodkach szkolenia Centrum przeprowadzane są następujące szkolenia:

  - kwalifikacja wstępna,
  - kwalifikacja wstępna przyspieszona,
  - kwalifikacja wstępna uzupełniająca,
  - kwalifikacja wstępna uzupełniająca przyspieszona,
  - szkolenie okresowe,
  - prawo jazdy kat. B, C, CE[8];

Tematyka oferowanych przez instytucje szkoleniowe ofert z roku na rok staje się coraz bardziej zróżnicowana. Jest to spowodowane zmieniającymi się potrzebami rynku pracy w zakresie posiadanych kwalifikacji. Oferta szkoleniowa jest na bieżąco dostosowywana do pojawiających się zmian.

Oferta edukacyjna w mieście Piła obejmuje również **studia wyższe** realizowane w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile, Nadnoteckim Instytucie UAM w Pile (filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz Kolegium Nauk Stosowanych w Pile Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile jest największą uczelnią publiczną północnej Wielkopolski. Od 2000 roku kształci specjalistów na praktycznych kierunkach studiów medycznych, ekonomicznych, technicznych i społecznych. Prowadzi studia licencjackie, inżynierskie oraz magisterskie, odpowiadające na dynamiczne przemiany

[7] https://perfect.pila.pl
[8] https://os.ozptd.pl

rynku pracy. Co więcej, w programie studiów znajdują się wielomiesięczne praktyki, które umożliwiają studentom zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych – tak wysoce cenionych przez pracodawców.

Szeroka współpraca Uczelni z biznesem krajowym i międzynarodowym zaowocowała studiami dualnymi – innowacyjnym projektem edukacyjnym na kierunkach inżynierskich. Na studiach tego typu kształci się w partnerstwie z kilkudziesięcioma renomowanymi firmami, m.in.: Signify Poland Sp. z o.o., SeaKing Poland, czy Hydro.

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile prowadzi studia na następujących kierunkach:

- Budownictwo (specjalności: budownictwo energooszczędne, konstrukcje budowlane i inżynierskie, technologia i organizacja budownictwa);
- Elektrotechnika (specjalności: odnawialne źródła energii, systemy automatyki i elektroniki, elektromobilność);
- Mechanika i Budowa Maszyn (specjalności: inżynieria produkcji, pojazdy i maszyny robocze, pilotaż bezzałogowych statków powietrznych);
- Transport (specjalności: logistyka transportu, transport drogowy);
- Fizjoterapia;
- Kosmetologia;
- Pielęgniarstwo - I stopnia;
- Pielęgniarstwo - II stopnia;
- Ratownictwo Medyczne;
- Ekonomia - I stopnia (specjalności: rachunkowość i skarbowość, zarządzanie małymi i średnimi przedsiębiorstwami, rachunkowość i doradztwo podatkowe, ekonomia menedżerska);
- Ekonomia - II stopnia (specjalności: ekonomia menedżerska, rachunkowość i doradztwo finansowe, logistyka transportu);
- Filologia (specjalności: język angielski w biznesie i zarządzaniu, lektor i tłumacz języka angielskiego);
- Kryminalistyka z kryminologią;
- Pedagogika I stopnia;
- Pedagogika II stopnia;
- Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile prowadzi również studia podyplomowe na kierunku - przygotowanie pedagogiczne[9].

[9] https://ans.pila.pl

Nadnotecki Instytut UAM w Pile jest jedną z filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kształci studentów w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych na praktycznych kierunkach studiów związanych z technologiami informatycznymi oraz gospodarką przestrzenną.

Pilska filia UAM koncentruje się na stałym rozwoju, przystosowując ofertę dydaktyczną do potrzeb regionu i kraju, korzystając przy tym z ponad 100-letniej tradycji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Kształci studentów na następujących kierunkach studiów I stopnia:

- Technologie informatyczne prowadzone we współpracy z Wydziałem Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz
- Gospodarka przestrzenna prowadzona we współpracy z: Wydziałem Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wydziałem Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej. W ramach w/w kierunku oferuje dwie specjalności, tj.:
  - planowanie strategiczne i przestrzenne w logistyce i transporcie,
  - rewitalizacja miast i obszarów wiejskich[10].

Kolegium Nauk Stosowanych w Pile Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy kształci studentów w następujących kierunkach studiów[11]:

- Psychopedagogika I st.;
- Psychopedagogika II st.;
- Zarządzanie organizacją;
- Logistyka, transport i handel międzynarodowy (z certyfikatem kompetencji zawodowych przewoźnika drogowego);
- Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji I st.;
- Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji II st.;
- Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z elementami terapii pedagogicznej;
- Administracja publiczna.

[10] https://pila.amu.edu.pl
[11] https://pila.byd.pl

1.4. Gospodarka

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2022 roku zarejestrowanych było w powiecie pilskim 14.439 podmiotów gospodarczych. Podmioty powiatu pilskiego stanowiły 2,9 % ogółu podmiotów gospodarczych w województwie wielkopolskim oraz 35,2 % w odniesieniu do podregionu pilskiego.

Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie pilskim był handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G – 2.895 podmiotów, tj. 20,0 % ogółu). Do licznie reprezentowanych sekcji PKD należały także: budownictwo (sekcja F), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), transport i gospodarka magazynowa (sekcja H), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q), a także przetwórstwo przemysłowe (sekcja C). Najmniej podmiotów gospodarczych w powiecie pilskim funkcjonowało w sekcjach górnictwo i wydobywanie (sekcja B) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacji (sekcja D). Łącznie w tych dwóch sekcjach – 0,3 % ogółu podmiotów.

Porównując dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w 2016 i 2022 roku, za sekcje rozwojowe w powiecie pilskim można uznać następujące:

- informacja i komunikacja (sekcja J),
- budownictwo (sekcja F),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L) oraz
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).

Spadki liczby podmiotów gospodarczych w okresie 2016-2022 odnotowano natomiast w sekcjach:

- górnictwo i wydobywanie (sekcja B) oraz
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G).

Tabela 4. **Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji** PKD 2007 w powiecie pilskim w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
Sekcja A - ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	282	278	274	282	280	290	307	8,9%
Sekcja B - GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	13	11	12	11	12	12	12	-7,7%
Sekcja C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	976	985	979	999	1012	1035	1025	5,0%
Sekcja D - WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	32	30	31	32	32	28	32	0,0%
Sekcja E - DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	36	36	37	40	43	43	43	19,4%
Sekcja F – BUDOWNICTWO	1360	1355	1412	1506	1613	1763	1920	41,2%
Sekcja G - HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	3132	3038	2992	2847	2884	2891	2895	-7,6%

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
Sekcja H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1012	1012	1052	1067	1098	1117	1137	12,4%
Sekcja I - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	331	328	341	345	343	365	371	12,1%
Sekcja J - INFORMACJA I KOMUNIKACJA	323	335	362	368	399	417	459	42,1%
Sekcja K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	423	421	428	423	419	412	424	0,2%
Sekcja L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	729	748	762	827	861	875	902	23,7%
Sekcja M - DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	1102	1135	1179	1204	1222	1217	1237	12,3%
Sekcja N - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	304	325	353	376	397	400	410	34,9%
Sekcja O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	94	94	93	96	94	94	94	0,0%
Sekcja P – EDUKACJA	636	634	621	621	639	658	656	3,1%
Sekcja Q - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	946	944	975	985	1020	1031	1044	10,4%

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
Sekcja R - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	247	253	249	257	263	282	292	18,2%
Sekcje S i T - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA i GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	856	908	990	1041	1063	1098	1133	32,4%
Sekcja U – ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0	0	0	0	0	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
(W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących m.in. rodzaju przeważającej działalności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.)

W latach 2016 – 2022 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie pilskim systematycznie wzrastała. W porównaniu z 2016 rokiem liczba podmiotów do końca 2022 roku zwiększyła się o 1.582, tj. o 12,3 %. Najwięcej podmiotów zarejestrowanych było na terenie miasta Piły. Na koniec 2022 roku funkcjonowały tam 9.043 podmioty, czyli 62,6 % ogółu podmiotów zarejestrowanych w powiecie pilskim. W tym samym okresie najmniej podmiotów działało na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie – 262, czyli 1,8 % ogółu. W 2022 roku największy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w odniesieniu do roku 2016 odnotowano w gminie Szydłowo – o 34,9 %.

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie pilskim w poszczególnych gminach w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
Piła	8520	8524	8560	8558	8750	8897	9043	6,1%
Białośliwie	308	314	326	335	345	372	394	27,9%
Kaczory	545	546	579	598	630	655	687	26,1%
Łobżenica	527	519	536	550	560	583	609	15,6%
Miasteczko Krajeńskie	211	214	228	235	244	247	262	24,2%
Szydłowo	880	907	954	984	1055	1110	1187	34,9%
Ujście	599	613	649	665	678	705	723	20,7%
Wyrzysk	921	917	972	1038	1073	1099	1101	19,5%
Wysoka	346	339	367	394	393	402	433	25,1%
Powiat pilski	12857	12893	13171	13357	13728	14070	14439	12,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu pilskiego to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Stanowiły one w końcu 2022 roku 96,3 % ogółu podmiotów. Taką klasą wielkości cechowało się w 2022 roku 13.905 przedsiębiorstw, podczas gdy w 2016 było ich 12.224 (wzrost o 13,8%).

W 2022 roku 422 podmioty zatrudniały od 10 do 49 pracowników, a 98 podmiotów – od 50 do 249 pracowników.

Na terenie powiatu pilskiego pod koniec 2022 roku funkcjonowało 14 przedsiębiorstw zatrudniających 250 i więcej pracowników.

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości w powiecie pilskim w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
0 - 9	12224	12276	12587	12794	13179	13531	13905	13,8%
10 - 49	518	501	468	449	435	424	422	-18,5%
50 - 249	101	102	103	101	101	101	98	-3,0%
250 i więcej	14	14	13	13	13	14	14	0,0%
Powiat pilski	12857	12893	13171	13357	13728	14070	14439	12,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2022 roku na terenie powiatu pilskiego funkcjonowały 442 podmioty sektora publicznego i 13.856 podmiotów sektora prywatnego.

Zatem dominującą formą własności była własność prywatna. Zdecydowana większość podmiotów z sektora prywatnego to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których liczba na koniec 2022 roku wyniosła 11.239, co stanowi wzrost o 13,9% w porównaniu do 2016 roku.

Największą dynamikę wzrostu na przestrzeni lat 2016-2022 odnotowano w przypadku fundacji – wzrost o 83,3%.

Wśród podmiotów z sektora publicznego najliczniejszą grupę stanowiły państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, których na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 211 (spadek o 17,3% w stosunku do 2016 roku).

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według formy prawnej w powiecie pilskim w latach 2016-2022

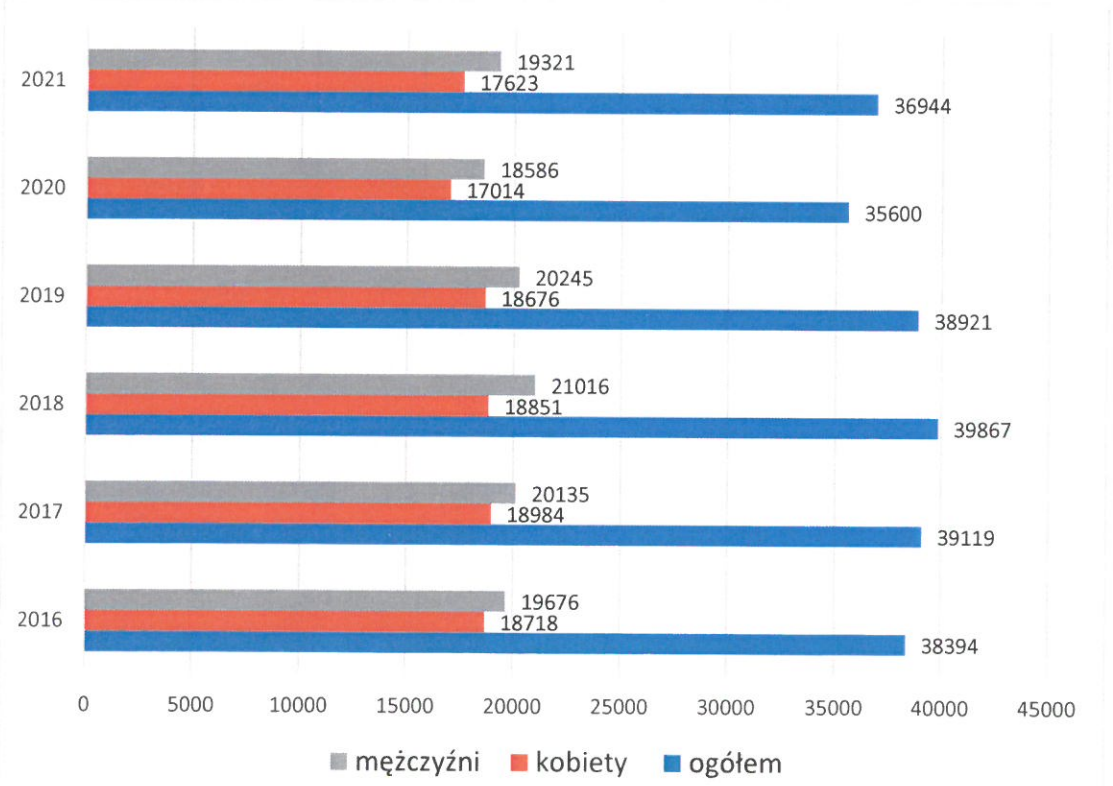
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
sektor publiczny – ogółem	476	460	438	456	449	440	442	-7,1%
sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	255	241	223	221	216	210	211	-17,3%
sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe	1	1	0	0	0	0	0	-100,0%
sektor publiczny - spółki handlowe	22	20	16	16	16	15	17	-22,7%
sektor publiczny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
sektor prywatny – ogółem	12309	12341	12631	12789	13165	13499	13856	12,6%
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	9864	9834	10297	10394	10708	10969	11239	13,9%
sektor prywatny - spółki handlowe	861	895	728	773	803	850	920	6,9%
sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	126	129	92	97	98	95	101	-19,8%

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost/spadek 2022/2016
sektor prywatny – spółdzielnie	103	105	65	65	63	62	62	-39,8%
sektor prywatny – fundacje	30	35	39	44	45	53	55	83,3%
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	413	447	451	471	485	502	516	24,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
(W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących m.in formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.)

Na przestrzeni lat 2016-2021 w powiecie pilskim liczba osób pracujących zmniejszyła się o 1.450. Nastąpił niewielki spadek udziału kobiet w ogóle pracujących, który w 2016 roku wynosił 48,8%, natomiast w 2021 roku – 47,7%.

Rysunek 6. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim wg PKD 2007 w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2021 roku największą liczbę osób pracujących w powiecie pilskim odnotowano w sekcji przemysł i budownictwo – 13.317. Najmniejszą liczbę osób pracujących odnotowano natomiast w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości - 802.

Tabela 8. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim według grup sekcji w latach 2016-2021

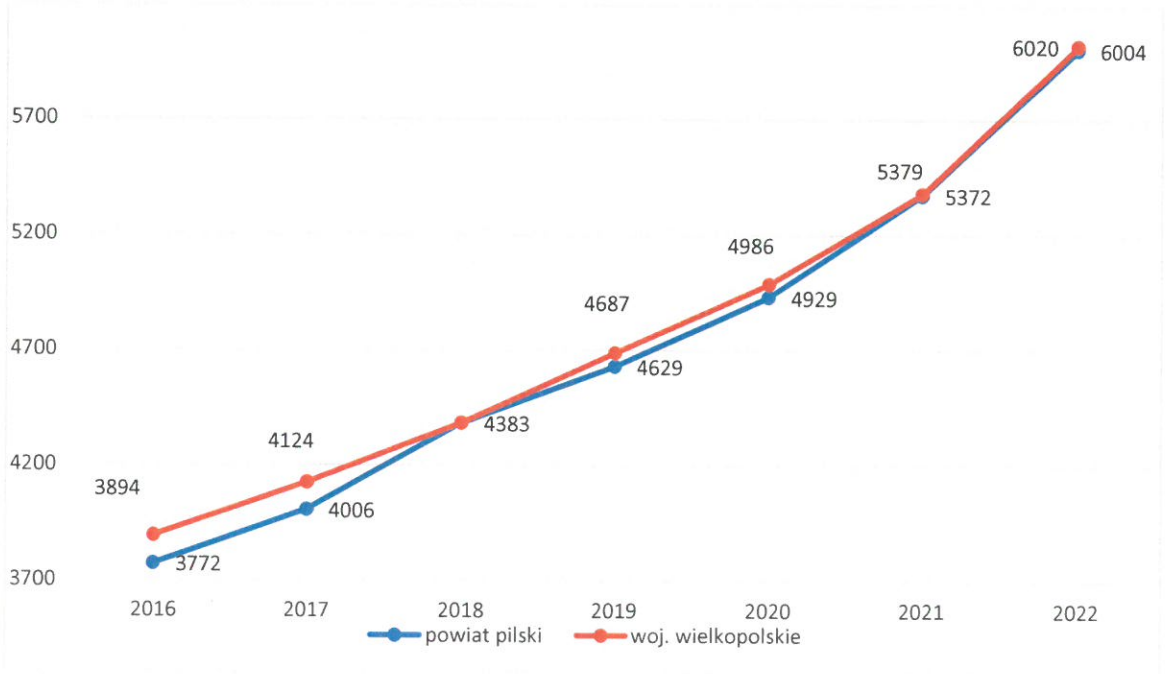
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Wzrost/spadek 2021/2016
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6517	6511	6439	6401	3758	3761	-42,3%
Przemysł i budownictwo	12563	12906	13017	12966	13020	13317	6,0%
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	8001	7951	8525	8310	7991	8338	4,2%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1020	971	945	889	859	802	-21,4%
Pozostałe usługi	10293	10780	10941	10355	9972	10726	4,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim wynosiło 6.004,37 zł, co stanowiło 89,5% średniej krajowej. Pracujący mieszkańcy powiatu pilskiego zarabiali przeciętnie o 15,31 zł mniej niż mieszkańcy województwa wielkopolskiego.

Kwoty wynagrodzeń w powiecie rosły nieco szybciej niż w województwie - na przestrzeni lat 2016-2022 odnotowano wzrost o 2.232,29 zł, podczas gdy przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie wzrosły w tym czasie o 2.125,58 zł. W analizowanym okresie nieznacznie poprawiła się relacja przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie pilskim w stosunku do średniej krajowej - z 87,9% do 89,5%.

Rysunek 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim w latach 2016-2022 (w przybliżeniu do pełnych zł)

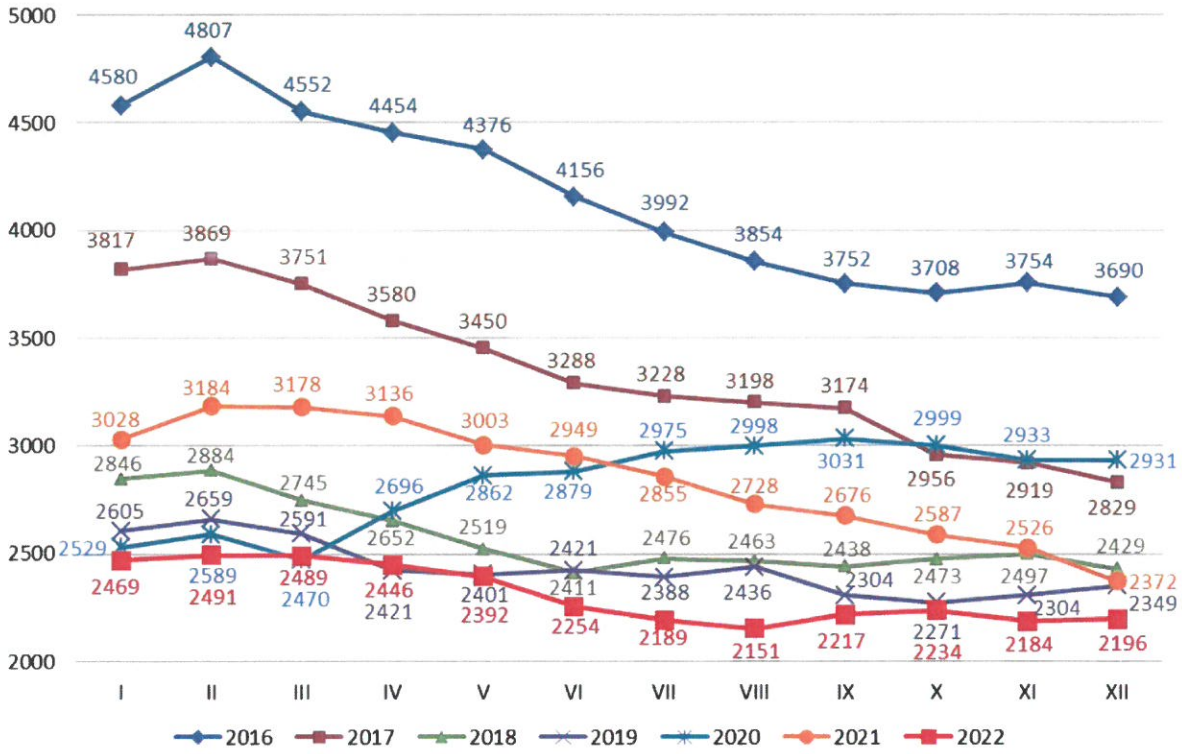
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

2. Analiza bezrobocia w powiecie pilskim w latach 2016-2022

2.1 Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych

Pod koniec analizowanego okresu odnotowano **dużo niższą liczbę osób** bezrobotnych **niż** w analogicznym okresie lat poprzednich. Na koniec grudnia 2022 roku **w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile zarejestrowanych było** 2 196 **osób bezrobotnych,** a w tym samym okresie w 2016 **roku było ich** 3 690, czyli o 1 494 osoby **więcej.** Stopa bezrobocia w 2022 **roku wyniosła** 4,3% w powiecie pilskim i 2,9% **w województwie wielkopolskim. Dla porównania, pod koniec grudnia 2016** roku stopa bezrobocia w powiecie **wynosiła** 6,9%, **a w województwie wielkopolskim** – 5,0%.

Rysunek 8. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca)

W powiecie pilskim w latach 2016-2022 **najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało gminę miejską Piła. Liczba bezrobotnych w tej gminie w 2022 roku wyniosła 1 078 osób, czyli 49,1%** ogółu bezrobotnych z powiatu pilskiego. Najmniejszą liczbę osób bezrobotnych w 2022 roku odnotowano z kolei w gminie miejskiej **Miasteczko Krajeńskie - 50. Największy spadek liczby bezrobotnych na przestrzeni analizowanego okresu nastąpił w gminie Szydłowo, gdzie w 2022** roku zarejestrowano **ponad połowę mniej bezrobotnych niż w roku 2016.**

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych w gminach powiatu pilskiego w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana
Piła	1818	1479	1261	1152	1583	1223	1078	-40,7
Białośliwie	162	112	75	84	111	112	83	-48,8
Kaczory	186	127	126	119	139	109	104	-44,1
Łobżenica	330	244	209	210	216	183	192	-41,8
Miasteczko Krajeńskie	94	57	36	48	54	48	50	-46,8
Szydłowo	260	205	169	162	180	154	121	-53,5
Ujście	175	130	121	133	178	142	130	-25,7
Wyrzysk	446	329	299	317	321	285	296	-33,6
Wysoka	219	146	133	124	149	116	142	-35,2
RAZEM	3690	2829	2429	2349	2931	2372	2196	-40,5

Na przestrzeni analizowanego okresu najmniejszy napływ osób bezrobotnych do ewidencji odnotowano w 2021 roku. W tym okresie liczba osób, które uzyskały status osoby bezrobotnej w powiecie pilskim wyniosła 4 190, czyli o 49,1% mniej niż w 2016 roku. Najmniejszą liczbę osób, które utraciły status osoby bezrobotnej w analizowanych latach, odnotowano w 2020 roku. W tym roku liczba osób tracących status bezrobotnego w powiecie pilskim wynosiła 3 876 osób. W porównaniu z 2016 rokiem był to spadek o 55,8%. Powodem takiej sytuacji była pandemia, w czasie której osoby bezrobotne nie potwierdzały gotowości do podjęcia pracy osobiście podczas wizyt w Urzędzie, a tylko telefonicznie.

Tabela 10. Napływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2016-2022

Miesiąc	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana
I	890	643	558	599	563	347	386	-56,6
II	829	635	480	447	432	376	371	-55,2
III	650	622	451	450	342	331	449	-30,9
IV	689	522	413	376	403	270	418	-39,3
V	609	590	412	431	348	243	419	-31,2
VI	590	497	364	378	305	296	402	-31,9
VII	528	508	467	458	394	387	408	-22,7
VIII	519	584	512	437	338	327	420	-19,1
IX	700	716	530	492	431	464	512	-26,9
X	747	622	582	518	329	402	486	-34,9
XI	747	582	548	475	292	380	457	-38,8
XII	739	518	437	422	281	367	417	-43,6
RAZEM	**8237**	**7039**	**5754**	**5483**	**4458**	**4190**	**5145**	**-37,5**

Tabela 11. Odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2016-2022

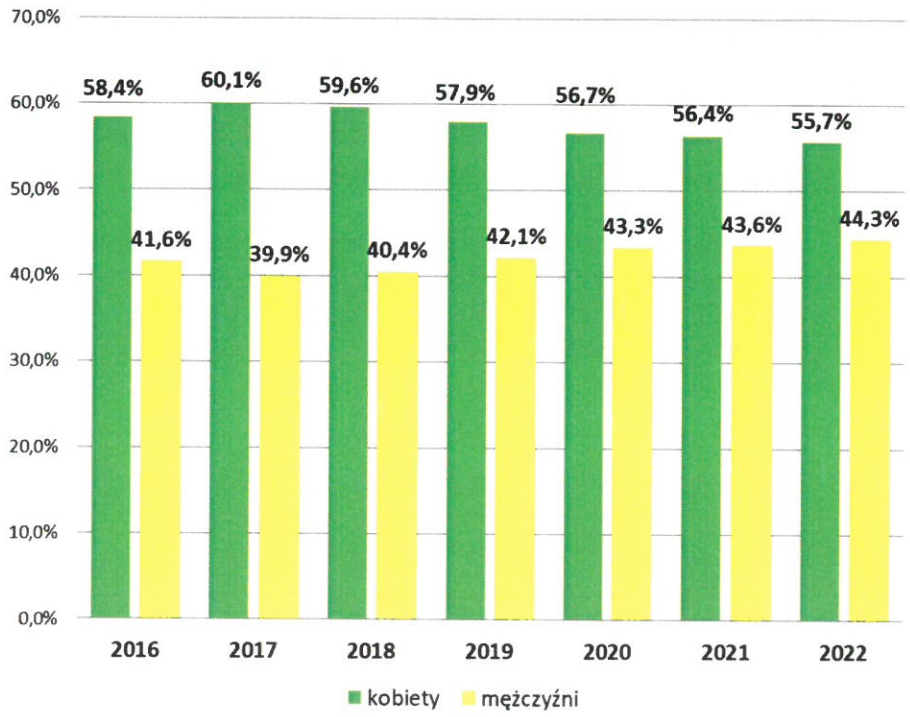
Miesiąc	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana
I	537	516	541	423	383	250	289	-46,2
II	602	583	442	393	372	220	349	-42,0
III	905	740	590	518	461	337	451	-50,2
IV	787	693	506	546	177	312	461	-41,4
V	687	720	545	451	182	376	473	-31,1
VI	810	659	472	358	288	350	540	-33,3
VII	692	568	402	491	298	481	473	-31,6
VIII	657	614	525	389	315	454	458	-30,3
IX	802	740	555	624	398	516	446	-44,4
X	791	840	547	551	361	491	469	-40,7
XI	701	619	524	442	358	441	507	-27,7
XII	803	608	505	377	283	521	405	-49,6
RAZEM	**8774**	**7900**	**6154**	**5563**	**3876**	**4749**	**5321**	**-39,4**

2.2 Struktura bezrobotnych

W latach 2016-2022 odsetek bezrobotnych zamieszkujących tereny miejskie stale przewyższał odsetek osób mieszkających na wsi. Pod koniec 2022 roku w mieście mieszkało 64,0% ogółu bezrobotnych.

We wszystkich analizowanych latach można zaobserwować wyższy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie pilskim. W 2017 roku stanowiły one 60,1% wszystkich bezrobotnych i był to najwyższy odsetek, jaki odnotowano w latach 2016-2022. Ponadto od 2017 roku dostrzegalny był spadek udziału tej grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych. Najniższy udział kobiet, który zaobserwowano, był w 2022 roku wyniósł - 55,7%.

Rysunek 9 . Struktura bezrobotnych ze względu na płeć w latach 2016-2022

W powiecie pilskim w latach 2016-2022 najwięcej osób bezrobotnych należało do grupy wiekowej 25-34 lata. W 2022 roku osoby w tym wieku stanowiły 25,0% ogółu bezrobotnych i był to wskaźnik o 1,1 punktu procentowego niższy aniżeli w 2016 roku. Drugą najliczniejszą grupą wiekową wśród bezrobotnych były osoby w wieku 35-44 lata, które w 2022 roku stanowiły 24,2% udziału w ogóle bezrobotnych, tj. o 2,1 punktu procentowego więcej niż w 2016 roku. Najmniejszy odsetek stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej - 5,7% wszystkich bezrobotnych w 2022 roku i był to wskaźnik o 2,1 punktu procentowego mniejszy aniżeli w 2016 roku.

Tabela 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
18-24	13,1%	13,3%	13,1%	12,8%	12,6%	11,3%	12,2%
25-34	26,1%	27,0%	27,2%	26,5%	26,3%	24,8%	25,0%
35-44	22,1%	21,4%	23,8%	24,6%	24,7%	24,9%	24,2%
45-54	18,1%	17,9%	18,2%	17,6%	19,5%	21,0%	22,9%
55-59	12,8%	13,7%	10,7%	11,1%	10,2%	10,5%	10,0%
60 i więcej	7,8%	6,7%	7,0%	7,4%	6,7%	7,5%	5,7%

W latach 2016-2022 największy udział w liczbie bezrobotnych w powiecie pilskim miały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. W 2022 roku odsetek osób z takim wykształceniem wyniósł 29,1%. Drugą najliczniejszą grupą były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, które 2022 roku stanowiły 26,6% ogółu bezrobotnych. Najmniejszy udział wśród bezrobotnych w powiecie pilskim miały osoby o wykształceniu średnim ogólnokształcącym - odsetek tych osób w 2022 roku wyniósł 9,5%.

Tabela 13. Struktura bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wyższe	11,0%	12,5%	11,1%	10,4%	11,9%	11,9%	11,3%
Policealne i średnie zawodowe	23,7%	24,5%	26,0%	24,1%	24,0%	23,2%	23,5%
Średnie ogólnokształcące	7,9%	7,5%	8,3%	8,7%	9,3%	9,9%	9,5%
Zasadnicze zawodowe	28,3%	27,4%	27,2%	28,5%	27,0%	27,3%	26,6%
Gimnazjalne i poniżej	29,1%	28,1%	27,4%	28,3%	27,8%	27,7%	29,1%

W 2022 roku największa liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, tj. 27,1% pozostawała bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. W tej grupie nastąpił najwyższy wzrost, tj. o 3,9 punktu procentowego, na przestrzeni analizowanego okresu, gdyż w 2016 roku osoby te stanowiły 23,2 % wszystkich bezrobotnych. Najmniejszą liczbę bezrobotnych w 2022 roku odnotowano w grupie osób pozostających bez zatrudnienia od 12 do 24 miesięcy, które stanowiły 9,2% w ogólnej liczbie bezrobotnych, czyli o 5,3 punktu procentowego mniej aniżeli w roku 2016.

Tabela 14. Struktura bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy [w miesiącach] w latach 2016 - 2022

Wyszczególnienie	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24
2016	15,0%	23,2%	14,3%	17,5%	14,5%	15,5%
2017	12,6%	22,7%	16,2%	14,9%	16,1%	17,5%
2018	16,1%	24,9%	15,5%	12,9%	13,3%	17,3%
2019	16,2%	26,6%	18,6%	15,0%	11,3%	12,3%
2020	7,8%	19,2%	18,5%	24,3%	18,0%	12,2%
2021	12,1%	21,0%	14,7%	15,0%	18,1%	19,1%
2022	15,0%	27,1%	17,9%	14,1%	9,2%	16,7%

Na koniec 2022 roku wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą grupę, tj. 26,8% stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. W tej grupie nastąpił najwyższy wzrost, tj. o 4,4 punkty procentowe, na przestrzeni analizowanego okresu, gdyż w 2016 roku osoby te stanowiły 22,4 % wszystkich bezrobotnych. Drugą najliczniejszą grupą były osoby ze stażem do 1 roku, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 15,8%, czyli o 1,2 punktu procentowego więcej aniżeli w 2016 roku. Najmniej osób posiadało ponad 30 lat stażu pracy – 4,3% ogółu bezrobotnych, tj. o 1,6 punktu procentowego mniej niż w 2016 roku.

Tabela 15. Struktura bezrobotnych ze względu na staż pracy w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	Do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	Powyżej 30 lat	Bez stażu pracy
2016	14,6%	22,4%	15,2%	17,4%	11,9%	5,9%	12,6%
2017	16,3%	22,2%	14,4%	18,0%	10,9%	5,4%	12,8%
2018	15,2%	24,4%	15,2%	17,1%	10,4%	5,0%	12,7%
2019	15,0%	24,8%	15,1%	17,3%	9,9%	5,0%	12,9%
2020	16,0%	25,8%	15,8%	16,3%	9,4%	4,6%	12,1%
2021	15,3%	26,5%	15,3%	16,3%	9,8%	4,3%	12,5%
2022	15,8%	26,8%	14,8%	15,4%	8,9%	4,3%	14,0%

2.3 Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według klasyfikacji osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, pod koniec 2022 roku w powiecie pilskim było zarejestrowanych 1 675 bezrobotnych o tym statusie, czyli 76,3% ogółu zarejestrowanych. Najwięcej bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy należało do grupy osób długotrwale bezrobotnych (804, tj. 48,0%), powyżej 50. roku życia (586, tj. 35,0%) i do 30. roku życia (522, tj. 31,2%).

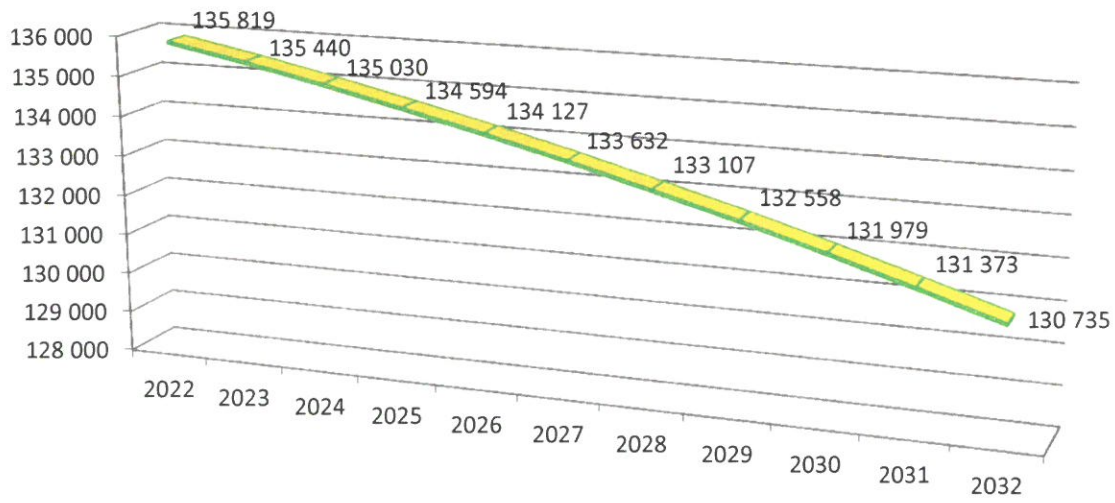
Tabela 16. Struktura osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według klasyfikacji

Wyszczególnienie	2022	
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym:		
Osoby do 30 roku życia	522	31,2%
W tym do 25 roku życia	268	16,0%
Osoby długotrwale bezrobotne	804	48,0%
Osoby powyżej 50 roku życia	586	35,0%
Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	59	3,5%
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	358	21,4%
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnością do 18 r. ż	10	0,6%
Osoby z niepełnosprawnością	208	12,4%

3. Prognoza zmian demograficznych

Od początku lat 90. w Polsce zachodzi spowolnienie rozwoju demograficznego. Obserwowane są znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Proces starzenia się ludności Polski będący wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia, jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Zmiany te są jednocześnie zintensyfikowane przez emigrację osób młodych. W perspektywie do 2032 roku dla niemal wszystkich województw, oprócz województwa mazowieckiego, małopolskiego i pomorskiego prognozowany jest spadek liczby ludności, bądź stagnacja demograficzna.

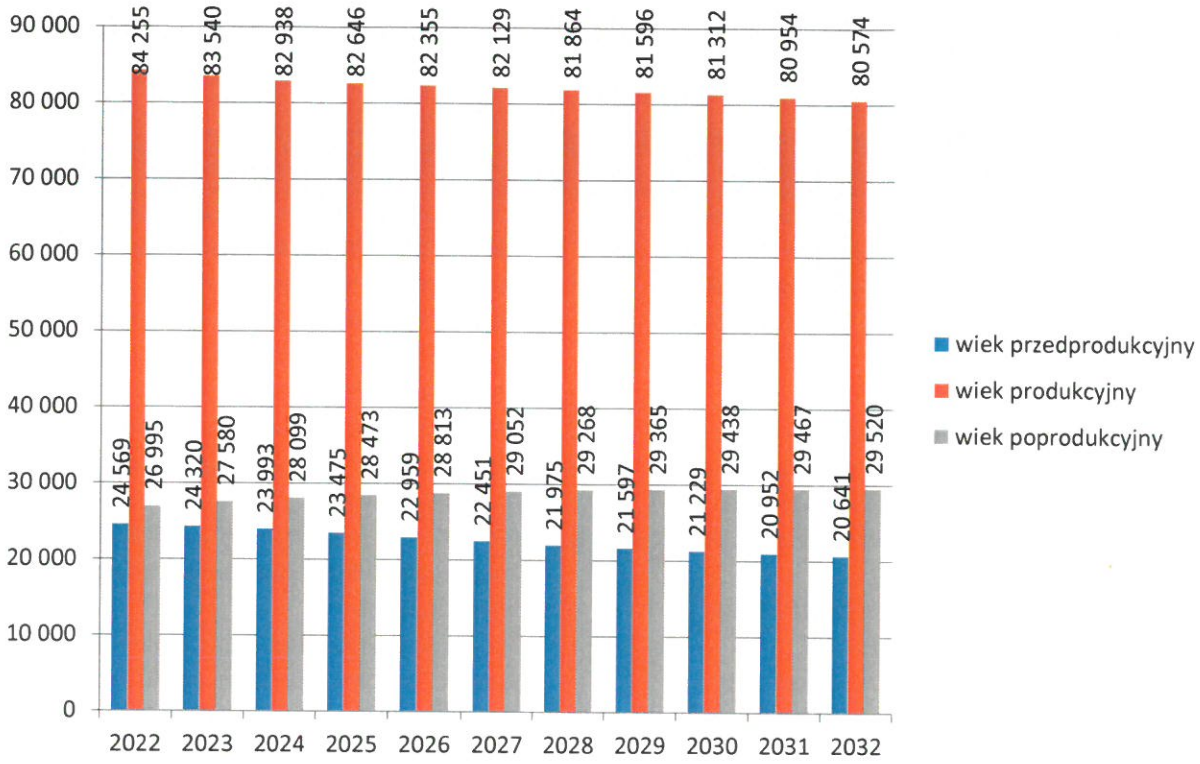
Rysunek 10. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2032 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W obszarze demografii dokonano także prognozy liczby ludności według ekonomicznych grup wieku. Dostrzegalne będzie zjawisko starzenia się społeczeństwa, co jest odzwierciedleniem trendu ogólnokrajowego. Prognozuje się bowiem spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, na rzecz liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 11. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2032 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rosnący udział osób starszych w strukturze ludności Polski wpłynie na zmianę sytuacji ekonomicznej państwa i regionów ze względu na coraz wyższy stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Wpłynie to na sposób funkcjonowania społeczeństwa, rynku pracy, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, szeregu usług publicznych w wymiarach ponadlokalnych. Zwiększy się konkurencja o ograniczone zasoby ludzkie.

Zmiany demograficzne spowodują wzrost ilościowy problemów społecznych, wśród których będą: samotność, ubóstwo, choroba, niepełnosprawność. Problemy te będą pogłębiane przez odpływ młodych osób. Problemy społeczne natomiast, w tym dotykające osoby starsze, będą barierą dla aktywności zawodowej osób, które opiekują się osobami zależnymi.

4. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy

Poniżej zaprezentowana analiza SWOT określa mocne i słabe strony lokalnego rynku pracy oraz wynikające z nich szanse i zagrożenia.

Tabela 17. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
▯ Spadek liczby osób bezrobotnych ▯ Bliskość dużych ośrodków gospodarczych, takich jak: Poznań, Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, Szczecin ▯ Duży dostęp do szkół ponadpodstawowych ▯ Dostęp do szkolnictwa wyższego ▯ Dostęp do ośrodków szkolenia pozaszkolnego sprzyjających kształceniu ustawicznemu ▯ Wzrastająca liczba podmiotów gospodarki narodowej ▯ Współpraca PUP z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi partnerami rynku pracy ▯ Pozyskiwanie przez PUP środków z różnych źródeł na aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy	▯ Zbyt małe zainteresowanie młodych osób kształceniem w zawodach, których brak odczuwa rynek pracy ▯ Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia, kobiet i osób długotrwale bezrobotnych ▯ Problemy z dostosowaniem kształcenia do dynamicznie zmieniającej się sytuacji na rynku pracy ▯ Niska motywacja osób młodych do nabywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych ▯ Znaczna grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego ▯ Deficyt kadr w określonych zawodach ▯ Ograniczona dostępność komunikacji zbiorowej z mniejszych miejscowości ▯ Małe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób w wieku 50+ ▯ Spadek liczby mieszkańców powiatu
Szanse	**Zagrożenia**
▯ Wdrażanie przez Powiatowy Urząd Pracy programów i projektów mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, w tym osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ▯ Współpraca pomiędzy partnerami rynku pracy w zakresie realizacji działań mających na celu aktywizację zawodowo-społeczną osób pozostających bez pracy ▯ Aktywizacja osób pozostających bez pracy w ramach pozyskanych dodatkowo środków ▯ Nabywanie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez osoby pozostające bez pracy	▯ Emigracja mieszkańców powiatu ▯ Zjawisko starzenia się społeczeństwa ▯ Spadek udziału osób w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym ▯ Ograniczona możliwość aktywizacji zawodowej osób powyżej 50. roku życia ▯ Ograniczone zasoby wykwalifikowanej kadry pracowniczej ▯ Rosnące koszty pracy i prowadzenia działalności gospodarczej ▯ Nieprzewidziane zmiany społeczno-gospodarcze, np. w wyniku pandemii, kryzysu gospodarczego

☐ Rozwój ekonomii społecznej ☐ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości ☐ Rozwój kształcenia wyższego oraz zawodowego ☐ Wzrost kompetencji osób pracujących poprzez kształcenie ustawiczne ☐ Zmniejszenie deficytu kadrowego w wyniku zatrudniania cudzoziemców ☐ Rozwój doradztwa i poradnictwa zawodowego	

5. Misja Powiatowego Urzędu Pracy

Misją Powiatowego Urzędu Pracy w Pile jest pomoc osobom poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia i pracodawcom w znajdowaniu odpowiednich pracowników. Mając na uwadze misję PUP należy podnosić jakość świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy, co umożliwi zwiększenie skuteczności działań.

Wśród głównych priorytetów działalności Urzędu Pracy będzie dalszy rozwój współpracy z lokalnymi parterami rynku pracy, co pozwoli na bardziej efektywne i skuteczne aktywizowanie osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy, a także dostosowywanie świadczonych usług do oczekiwań uczestników rynku pracy oraz zapewnienie ich wysokiej jakości.

6. Wizja lokalnego rynku pracy

Wizja lokalnego rynku pracy odzwierciedla stan docelowy, jaki zamierza się osiągnąć wdrażając priorytety i cele operacyjne Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Stan docelowy, do jakiego dąży lokalny rynek pracy, to przede wszystkim zwiększenie zatrudnialności poprzez skuteczną i efektywną aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży.

Do 2032 roku na lokalnym rynku pracy w powiecie pilskim dążyć się będzie do:

- wzrostu zatrudnienia dzięki wspieraniu przedsiębiorczości, w tym podejmowania działalności gospodarczej i zakładania przedsiębiorstw społecznych,
- efektywnego aktywizowania osób pozostających bez pracy,
- rozszerzenia i pogłębiania relacji między Powiatowym Urzędem Pracy a partnerami lokalnego rynku pracy,
- rozwoju kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- zwiększenia mobilności na rynku pracy,
- wysokiej jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy, która wpłynie korzystnie na efektywność podejmowanych działań oraz na poczucie satysfakcji wśród beneficjentów świadczonych usług.

7. Założenia Programu

Tabela 18. Założenia Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032

Cele	Zadania
Rozwój przedsiębiorczości	□ Udzielanie wsparcia szkoleniowo-doradczego z zakresu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. □ Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.
Tworzenie miejsc pracy	□ Wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. □ Promowanie wśród przedsiębiorców instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	□ Wspieranie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. □ Wspieranie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. □ Refundowanie świadczeń integracyjnych uczestników CIS.
Wspieranie osób pozostających bez pracy w znalezieniu zatrudnienia	□ Indywidualizacja usług rynku pracy. □ Inicjowanie i wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobywaniu nowych i zmianie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy. □ Promowanie wśród osób pozostających bez pracy aktywnej postawy na rynku pracy i motywowanie ich do zintensyfikowania działań związanych z poszukiwaniem pracy. □ Inicjowanie kontaktów osób pozostających bez pracy z pracodawcami, m.in. poprzez organizowanie giełd pracy, spotkań rekrutacyjnych i uczestnictwo w targach. □ Realizowanie kampanii informacyjnych i działań na rzecz docierania do osób niezarejestrowanych.
Aktywizacja zawodowa osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży	□ Wdrażanie programów i projektów ułatwiających wejście, bądź powrót na rynek pracy osobom starszym, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży. □ Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację zawodową osób zarejestrowanych, w tym dla osób z w/w grup. □ Wspieranie osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży w podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych.

Cele	Zadania
Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami	☐ Nawiązywanie współpracy z nowymi pracodawcami w zakresie pozyskiwania ofert pracy. ☐ Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów do pracy, w tym cudzoziemców. ☐ Organizowanie spotkań i udział w spotkaniach, konferencjach z i dla pracodawców.
Współpraca z lokalnymi szkołami ponadpodstawowymi	☐ Wspieranie osób do 25. roku życia w zdobyciu doświadczenia zawodowego w formie stażu. ☐ Organizowanie spotkań z uczniami szkół ponadpodstawowych w celu przekazywania im informacji o sytuacji na rynku pracy. ☐ Upublicznianie informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych oraz wyników badań dotyczących zapotrzebowania na rynku pracy.
Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy oraz jednostkami samorządu terytorialnego	☐ Rozpowszechnianie ofert pracy. ☐ Współdziałanie w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy. ☐ Inicjowanie projektów partnerskich dotyczących aktywizacji społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy. ☐ Wspólna promocja podejmowanych działań.
Rozwój kapitału ludzkiego na rynku pracy	☐ Promowanie kształcenia ustawicznego. ☐ Dofinansowanie kursów, studiów podyplomowych i egzaminów dla pracodawców i pracowników. ☐ Pozyskiwanie dodatkowych środków na kształcenie ustawiczne.
Wzrost mobilności na rynku pracy	☐ Zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania osobom aktywizowanym zawodowo. ☐ Wspieranie finansowe w związku z podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania. ☐ Promowanie sieci EURES.
Zwiększenie jakości świadczonych usług	☐ Zwiększenie wykorzystania technologii i rozwiązań cyfrowych. ☐ Wzrost kwalifikacji pracowników PUP poprzez udział w szkoleniach i studiach podyplomowych. ☐ Dostosowanie organizacji pracy Urzędu i wyposażenia technicznego do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. ☐ Badanie satysfakcji klientów Urzędu.

8. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów

Realizatorem poszczególnych działań wskazanych w ramach niniejszego Programu jest Powiatowy Urząd Pracy w Pile we współpracy w szczególności z:

- Powiatową Radą Rynku Pracy,
- samorządami gminnymi,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Wojewódzkim Urzędem Pracy,
- pracodawcami,
- organizacjami pozarządowymi,
- instytucjami oświatowymi, szkoleniowymi,
- podmiotami ekonomii społecznej.

Cykliczne monitorowanie stopnia realizacji Programu należy do kompetencji Powiatowego Urzędu Pracy. W tym celu opracowany został zestaw mierników, które należy poddać analizie w ujęciu rocznym.

Realizacja założeń określonych w niniejszym Programie zależeć będzie przede wszystkim od wysokości środków finansowych, jakimi będzie dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Pile w latach 2023-2032.

Środki finansowe na realizację wymienionych założeń pochodzić będą z następujących źródeł:

1. Funduszu Pracy,
2. Europejskiego Funduszu Społecznego+,
3. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
4. Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Tabela 99. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
Rozwój przedsiębiorczości	Udzielanie wsparcia szkoleniowo -doradczego z zakresu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	PUP, WUP, instytucje szkoleniowe	1. Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach i spotkaniach grupowych i indywidualnych promujących postawy przedsiębiorcze 2. Ilość utworzonych działalności gospodarczych przez uczestników wsparcia
	Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.	PUP	1. Ilość utworzonych firm przy udziale jednorazowych środków 2. Wysokość środków finansowych przyznanych na podjęcie działalności gospodarczej
Tworzenie miejsc pracy	Wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.	PUP	1. Ilość zawartych umów 2. Ilość utworzonych miejsc pracy, w tym dla osób z niepełnosprawnościami 3. Wysokość środków wydatkowanych na refundację wyposażenia stanowiska pracy, w tym dla osób z niepełnosprawnościami
	Promowanie wśród przedsiębiorców instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.	PUP	1. Ilość kontaktów z pracodawcami, w tym z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych 2. Liczba pracodawców korzystających z instrumentów rynku pracy oferowanych przez PUP
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	Wspieranie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.	PUP, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej,	1. Ilość podmiotów, którym udzielono wsparcia finansowego 2. Ilość tworzonych miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej 3. Liczba uczestników CIS, którym udzielono wsparcia

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
	Wspieranie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Refundowanie świadczeń integracyjnych uczestników CIS.	PCPR, organizacje pozarządowe	4. Wartość środków finansowych udzielonych na w/w działania
Wspieranie osób pozostających bez pracy w znalezieniu zatrudnienia	Indywidualizacja usług rynku pracy.	PUP	Ilość opracowanych IPD
	Inicjowanie i wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobywaniu nowych i zmianie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy.	PUP	1. Liczba osób pozostających bez pracy objętych szkoleniami/kursami pozwalającymi na zdobycie nowych lub zmianę kwalifikacji 2. Liczba osób pozostających bez pracy, które podjęły zatrudnienie po odbyciu szkolenia/kursu
	Promowanie wśród osób pozostających bez pracy aktywnej postawy na rynku pracy i motywowanie ich do zintensyfikowania działań związanych z poszukiwaniem pracy.	PUP	1. Ilość porad 2. Liczba uczestników porad
	Inicjowanie kontaktów osób pozostających bez pracy z pracodawcami, m.in. poprzez organizowanie giełd pracy, spotkań rekrutacyjnych i uczestnictwo w targach.	PUP, samorządy gminne, pracodawcy, organizacje pozarządowe	1. Ilość zorganizowanych giełd pracy i spotkań rekrutacyjnych 2. Liczba uczestników giełd pracy i spotkań rekrutacyjnych 3. Liczba osób zatrudnionych w wyniku giełd pracy i spotkań rekrutacyjnych
	Realizowanie kampanii informacyjnych i działań na rzecz docierania do osób niezarejestrowanych.	PUP	1. Ilość mediów, w których promowane są usługi świadczone przez PUP 2. Ilość spotkań w szkołach lub dla szkół

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
			3. Ilość instytucji, w których zostały zamieszczone materiały informacyjne 4. Ilość wydarzeń z udziałem PUP
Aktywizacja zawodowa osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży	Wdrażanie programów i projektów ułatwiających wejście bądź powrót na rynek pracy osobom starszym, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży.	PUP	1. Ilość zrealizowanych programów i projektów ułatwiających wejście bądź powrót na rynek pracy osobom starszym, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży. 2. Liczba uczestników programów i projektów 3. Liczba uczestników, którzy zostali zatrudnieni po ukończeniu programu, projektu
	Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację zawodową osób zarejestrowanych, w tym dla osób z w/w grup.	PUP	Wartość pozyskanych środków z dodatkowych funduszy na aktywizację zawodową osób zarejestrowanych, w tym dla osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży
	Wspieranie osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży w podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych.	PUP	1. Liczba osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży objętych szkoleniami/kursami pozwalającymi na zdobycie nowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych 2. Liczba osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży, którzy podjęli zatrudnienie po odbyciu szkolenia/kursu
Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami	Nawiązanie współpracy z nowymi pracodawcami w zakresie pozyskiwania ofert pracy.	PUP	1. Liczba nowych pracodawców współpracujących z PUP 2. Ilość ofert pracy pozyskanych od nowych pracodawców współpracujących z PUP

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
	Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów do pracy, w tym cudzoziemców.	PUP	1. Liczba osób zatrudnionych u pracodawców w wyniku wydanych skierowań 2. Ilość wpisanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń i wydanych zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium RP
	Organizowanie spotkań i udział w spotkaniach, konferencjach z i dla pracodawców.	PUP, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	Ilość spotkań, konferencji z i dla pracodawców
Współpraca z lokalnymi szkołami ponadpodstawowymi	Wspieranie osób do 25. roku życia w zdobyciu doświadczenia zawodowego w formie stażu.	PUP	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia skierowanych na staż
	Organizowanie spotkań z uczniami szkół ponadpodstawowych w celu przekazywania im informacji o sytuacji na rynku pracy.	PUP	1. Ilość zorganizowanych spotkań na temat lokalnego rynku pracy z uczniami szkół ponadpodstawowych 2. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach
	Upublicznianie informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych oraz wyników badań dotyczących zapotrzebowania na rynku pracy.	PUP instytucje oświatowe	1. Ilość przekazanych informacji i wyników badań 2. Ilość instytucji oświatowych, którym przekazano materiały

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy oraz jednostkami samorządu terytorialnego	Rozpowszechnianie ofert pracy.	PUP, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	1. Ilość urzędów gmin oraz urzędów pracy, z którymi współpracowano 2. Ilość organizacji pozarządowych, z którymi współpracowano 3. Ilość instytucji rynku pracy, z którymi współpracowano 4. Ilość zawartych porozumień dotyczących m.in. rozpowszechniania ofert pracy przy współpracy z urzędami gmin
	Współdziałanie w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy.		
	Inicjowanie projektów partnerskich dotyczących aktywizacji społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy.		
	Wspólna promocja podejmowanych działań.		
Rozwój kapitału ludzkiego na rynku pracy	Promowanie kształcenia ustawicznego.	PUP	Ilość złożonych wniosków w wyniku podjętych działań promocyjnych
	Dofinansowanie kursów, studiów podyplomowych i egzaminów dla pracodawców i pracowników.	PUP	1. Ilość podmiotów, którym udzielono wsparcia 2. Liczba pracodawców i pracowników, którym dofinansowano kursy, studia podyplomowe i egzaminy 3. Wydatkowane środki
	Pozyskiwanie dodatkowych środków na kształcenie ustawiczne.	PUP	Wartość pozyskanych środków z rezerwy KFS
Wzrost mobilności na rynku pracy	Zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania osobom aktywizowanym zawodowo.	PUP	1. Liczba osób, którym zrefundowano koszty przejazdu i zakwaterowania 2. Wydatki poniesione na ten cel
	Wspieranie finansowe w związku z podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania.	PUP	1. Liczba osób, którym przyznano bon na zasiedlenie 2. Wydatki poniesione na ten cel

Cele	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
	Promowanie sieci EURES.	PUP	1. Ilość indywidualnych kontaktów z osobami bezrobotnymi/poszukującymi pracy z Polski nt. rekrutacji za granicą 2. Ilość indywidualnych kontaktów z polskimi pracodawcami, którym udzielono informacji nt. EURES
Zwiększenie jakości świadczonych usług	Zwiększenie wykorzystania technologii i rozwiązań cyfrowych.	PUP	1. Ilość wdrożonych nowych technologii i rozwiązań cyfrowych 2. Wydatki poniesione na ten cel
	Wzrost kwalifikacji pracowników PUP poprzez udział w szkoleniach i studiach podyplomowych.	PUP	1. Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach i kursach 2. Liczba pracowników PUP, którzy podjęli studia podyplomowe 3. Wydatki poniesione na ten cel
	Dostosowanie organizacji pracy Urzędu i wyposażenia technicznego do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.	PUP	1. Ilość dokonanych zmian organizacyjnych 2. Środki wydatkowane na zakup wyposażania technicznego
	Badanie satysfakcji klientów Urzędu.	PUP	Ilość przeprowadzonych badań satysfakcji klienta

Do głównych wymiernych rezultatów Programu realizowanego w latach 2023-2032, które będą odzwierciedleniem efektywności wdrażania celów należą:

- liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach dysponowanych środków finansowych – co najmniej 9.000,
- liczba osób, które podjęły pracę – co najmniej 19.000,
- liczba osób objętych poradnictwem zawodowym – co najmniej 9.000,
- liczba uczestników szkoleń – co najmniej 500,
- ilość firm utworzonych przy udziale środków przeznaczonych na podjęcie działalności gospodarczej – co najmniej 600,
- ilość utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków publicznych – co najmniej 1.400,
- ilość spotkań z uczniami szkół ponadpodstawowych – co najmniej 40,
- ilość podmiotów ekonomii społecznej, którym udzielono wsparcia, w tym finansowego – co najmniej 80,
- liczba nowych pracodawców pozyskanych do współpracy – co najmniej 1.200,
- liczba pracowników Powiatowego Urzędu Pracy biorących udział w szkoleniach i podejmujących studia podyplomowe – co najmniej 400,
- liczba pracodawców i pracowników objętych kształceniem ustawicznym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego - co najmniej 2.000,
- ilość współpracujących z PUP organizacji pozarządowych, instytucji rynku pracy oraz jednostek samorządu terytorialnego - co najmniej 300.

9. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Cele i założenia Programu powiązane są z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi w powiecie pilskim. Analizie poddano następujące dokumenty:

1. Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025,
2. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032,
3. Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
4. Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030,
5. Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Cele Programu zostały powiązane z celami w innych dokumentach na zasadzie podobieństwa i zbieżności.

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe powiązanie celów Programu z celami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

Tabela 20. Powiązanie celów Programu z innymi dokumentami

Cele: **1. Rozwój przedsiębiorczości** **2. Tworzenie nowych miejsc pracy**	
Dokument strategiczny	**Powiązane cele**
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	*OBSZAR STRATEGICZNY: GOSPODARKA* *CEL STRATEGICZNY 1: TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI* *Cel operacyjny: Podjęcie działań na rzecz zwiększenia skuteczności absorbcji środków zewnętrznych (w tym z UE) przez sektor publiczny i prywatny*
	CEL STRATEGICZNY 2: DĄŻENIE DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU *Cel operacyjny: Promocja zachowań przedsiębiorczych*
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	*CEL STRATEGICZNY 1: WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW*

	Cel operacyjny 1.2: Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia *Kierunki interwencji: Tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości; Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy*
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	*Cel 2: WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH* *Kierunek interwencji 2.2: Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym*
Cel: **Rozwój podmiotów ekonomii społecznej**	
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	*OBSZAR STRATEGICZNY: ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO* *CEL STRATEGICZNY 1: ROZWÓJ LOKALNEGO RYNKU PRACY* *Cel operacyjny: Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej*
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032	*CEL STRATEGICZNY 4: WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ STARSZYCH NA TERENIE POWIATU PILSKIEGO* *Cel operacyjny 2: Zwiększenie poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych* *Kierunek działań: Promowanie działań w kierunku utworzenia podmiotów ekonomii społecznej*
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	*CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH* *Cel operacyjny 2.2: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom* *Kierunek interwencji: Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej*
Cele: **1.Wspieranie osób pozostających bez pracy w znalezieniu zatrudnienia** **2. Aktywizacja zawodowa osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz młodzieży** **3. Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami** **4. Wzrost mobilności na rynku pracy**	
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	*OBSZAR STRATEGICZNY: ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO* *CEL STRATEGICZNY 1: ROZWÓJ LOKALNEGO RYNKU PRACY* *Cel operacyjny: Łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032	*CEL STRATEGICZNY 4: WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ STARSZYCH NA TERENIE POWIATU PILSKIEGO* *Cel operacyjny 2: Zwiększenie poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych* *Kierunek działań: Promowanie wśród przedsiębiorców idei zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, a także finansowanie i organizacji szkoleń mających pomóc osobom niepełnosprawnym wejść na rynek pracy*
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	*CEL STRATEGICZNY 1: WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKANCÓW* *Cel operacyjny 1.2: Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia* *Kierunek interwencji: Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy* *Cel operacyjny 1.3: Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy*
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	*CEL GŁÓWNY: WZROST KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ W POLSCE* *Cel szczegółowy: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału Kapitału Ludzkiego na rynku pracy* *Kierunek interwencji: Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski*
Cele: **1. Współpraca z lokalnymi szkołami ponadpodstawowymi** **2. Rozwój Kapitału Ludzkiego na rynku pracy**	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	*CEL 2: WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH* *Kierunek interwencji 2.1: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego*
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032	*CEL STRATEGICZNY 3: WZMOCNIENIE ZASOBÓW INSTYTUCJANALNYCH (W TYM ICH DOSTĘPNOŚCI), A TAKŻE ROZSZERZANIE ŚWIADCZONYCH USŁUG ORAZ ROZWOJ I WSPARCIE KADR ZAJMUJĄCYCH SIĘ SZEROKO ROZUMIANĄ POMOCA SPOŁECZNĄ* *Cel operacyjny 2: Rozwój i wsparcie kadry placówek świadczących usługi społeczne, a także promowanie idei wolontariatu wśród społeczeństwa* *Kierunek interwencji: Doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar*
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	*CEL GŁÓWNY: WZROST KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ W POLSCE* *Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych* *Kierunek interwencji: Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki*

Cel: **Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy oraz jednostkami samorządu terytorialnego**	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	*CEL 3: PODNIESIENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIE POLITYK UKIERUNKOWANYCH TERYTORIALNIE* *Kierunek interwencji 3.2: Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym*
Cel: **Zwiększenie jakości świadczonych usług**	
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	*CEL STRATEGICZNY 4: WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM* *Cel operacyjny 4.1: Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług* *Kierunku interwencji: Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach; Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych*
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	*CEL 3: PODNIESIENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIE POLITYK UKIERUNKOWANYCH TERYTORIALNIE* *Kierunek interwencji 3.3: Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych*

Spis rysunków

Rysunek 1. Gminy wchodzące w skład powiatu pilskiego 4

Rysunek 2. Liczba ludności powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2016-czerwiec 2022 5

Rysunek 3. Liczba ludności według grup wieku (stan na 30.06.2022) 6

Rysunek 4. Ekonomiczne grupy wieku w powiecie pilskim 8

Rysunek 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-czerwiec 2022 9

Rysunek 6. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim wg PKD 2007 w latach 2016-2021 23

Rysunek 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim w latach 2016-2022 (w przybliżeniu do pełnych zł) 25

Rysunek 8. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca) 26

Rysunek 9. Struktura bezrobotnych ze względu na płeć w latach 2016-2022 29

Rysunek 10. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2032 roku 32

Rysunek 11. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2032 roku 323

Spis tabel

Tabela 1. Ludność jednostek administracyjnych powiatu pilskiego wg stanu na 30 czerwca 2022 roku 6

Tabela 2. Migracje międzypowiatowe wg ekonomicznych grup wieku w latach 2016-czerwiec 2022 9

Tabela 3. Absolwenci szkół (bez specjalnych i artystycznych) w powiecie pilskim w latach 2016-2022 11

Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007 w powiecie pilskim w latach 2016-2022 18

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie pilskim w poszczególnych gminach w latach 2016-2022 21

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości w powiecie pilskim w latach 2016-2022 21

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według formy prawnej w powiecie pilskim w latach 2016-2022 22

Tabela 8. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim według grup sekcji w latach 2016-2021 24

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych w gminach powiatu pilskiego w latach 2016-2022 27

Tabela 10. Napływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2016-2022 27

Tabela 11. Odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2016-2022 278

Tabela 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek w latach 2016-2022 29

Tabela 13. Struktura bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2016-2022 30

Tabela 14. Struktura bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy [w miesiącach] w latach 2016 - 2022 30

Tabela 15. Struktura bezrobotnych ze względu na staż pracy w latach 2016-2022 31

Tabela 16. Struktura osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według klasyfikacji 31

Tabela 17. Analiza SWOT 34

Tabela 18. **Założenia Programu Promocji Zatrudnienia i** Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032 38

Tabela 19. **Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów** 41

Tabela 20. **Powiązanie celów Programu z innymi dokumentami** 48